

เปรียบเทียบกริยาวลีแบบ “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีนและภาษาไทย

Comparison of Chinese Head-Complement Phrases And Thai Head-Complement Phrases

ว่าที่ ร.ต. ดร. เกรียงไกร กองเส็ง

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

กริยาวลีแบบส่วนหลัก-ส่วนขยาย ในภาษาจีนเรียกว่า 偏正短语 (piān zhèng duǎnyǔ) เป็นกริยาวลีที่มีโครงสร้างแบบส่วนหนึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนสำคัญหรือส่วนหลักของวลี และอีกส่วนหนึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของส่วนหลักนั้นๆ ทั้งนี้เนื่องด้วยภาษาจีนและภาษาไทยล้วนเป็นภาษาในตระกูลจีน-ทิเบต จัดอยู่ในกลุ่มภาษาตระกูลเดียวกัน จึงเป็นไปได้ที่จะทำให้ภาษาทั้งสองมีความคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน และแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละภาษา เช่น กาล มาลา วาจก เป็นต้น งานวิจัยนี้ศึกษาและเปรียบเทียบกริยาวลีแบบส่วนหลัก-ส่วนขยายในภาษาจีนและภาษาไทย พบว่าโครงสร้างมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน และมีบางส่วนในรายละเอียดที่เล็กลงไปในโครงสร้างใหญ่ที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน

คำสำคัญ

กริยาวลี ส่วนหลัก ส่วนขยาย

Abstract

Head-Complement Phrases, Known in Chinese as “Pian Zheng Duanyu”. The verb phrase is the part of the structure that serves as the critical section or the main part of the phrase, and other parts act as an extension of the main. Because Chinese and Thai languages are both derived from the Han Chinese - Tibetan. They have their own grammar rules but the same system. So grammar is similar but different, depending on the characteristics of each language, such as tense, adverb and passive voice, etc. This Study compares Chinese Head-Complement Phrases and Thai Head-Complement Phrases. It was found that the

structure is both the same and different and there are some small details larger structures that are both identical and different.

Keywords

Verb Phrase; Head; Complement

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้น โรงเรียนประถมและมัธยมหลายแห่ง รวมถึงมหาวิทยาลัยหลายแห่งล้วนเปิดการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งที่เป็นวิชาเลือก วิชาโท และวิชาเอก ขณะเดียวกันในประเทศจีนก็มีนักศึกษาจีนจำนวนหนึ่งที่ทำให้ความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้นตามลำดับ ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนของนักศึกษาทั้งสองชาติคือความแตกต่างกันของภาษาที่สร้างความไม่เข้าใจให้กับผู้เรียน หรือแม้แต่ความคล้ายคลึงกันที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนและนำมาใช้ผสมปะปนไปในภาษาของตน

กริยาวิเศษณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในภาษา เป็นโครงสร้างสำคัญที่แทรกอยู่ในประโยค เพื่อที่จะทำให้ประโยคมีความสมบูรณ์มากขึ้น และกริยาวิเศษณ์ที่มีโครงสร้างแบบส่วนหลัก-ส่วนขยายก็เป็นกริยาวิเศษณ์สำคัญที่พบเห็นได้ทั่วไปในประโยคต่างๆ “กริยาวิเศษณ์แบบส่วนหลัก-ส่วนขยายในภาษาจีนประกอบด้วยสองส่วน ส่วนหน้าคือส่วนที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย ส่วนหลังคือส่วนที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหลัก ทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์กันแบบการทำหน้าที่ขยายและการถูกขยาย ” (Zhang Bin:2010) ซึ่งวลีประเภทนี้เป็นวลีที่ชาวจีนที่เรียนภาษาไทยและชาวไทยที่เรียนภาษาจีนต่างสามารถเกิดความผิดพลาดได้ง่ายในการเรียนและนำไปใช้ ซึ่งเกิดจากข้อผิดพลาดของการนำสิ่งที่คล้ายกันของภาษามาใช้กับภาษาของตนและไม่เข้าใจในโครงสร้างของอีกภาษา ทำให้เกิดการผิดพลาดได้ง่ายขึ้น

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาและเปรียบเทียบโครงสร้างของกริยาวิเศษณ์แบบส่วนขยาย-ส่วนหลักในภาษาจีนและภาษาไทยเพื่อให้เห็นโครงสร้างทั้งที่เหมือนและแตกต่างของกริยาวิเศษณ์ประเภทนี้ของทั้งสองภาษาได้อย่างเด่นชัดขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการเรียนและการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักของภาษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างกริยาวลีแบบ “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีนและภาษาไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบกริยาวลีแบบ “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีนและภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบโครงสร้างของกริยาวลีแบบ “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีนและภาษาไทยเท่านั้น
2. ข้อมูลที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวลีเกี่ยวกับกริยาวลีในภาษาไทยและภาษาจีน ทั้งที่เป็นแนวคิดของนักวิชาการไทยและจีน นอกจากนี้ยังศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกริยาวลีในภาษาไทยและภาษาจีน

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวลีเกี่ยวกับกริยาวลีในภาษาไทยและภาษาจีน

นิตยา กาญจนวรรณ (2554) กล่าวว่า กริยาวลีหมายถึงคำกริยาคำเดียวหรือคำกริยากับส่วนขยายซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยคชนิดใดชนิดหนึ่งในสามชนิดคือ หน่วยกรรม หน่วยสกรรม และหน่วยทวิกรรม และสิ่งที่ประกอบกันเข้าเป็นกริยาวลีมี 4 ชนิดคือ หน่วยแก่น หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแก่น หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยแก่น และหน่วยขยาย

Li Pu Ying (1987) กล่าวว่า กริยาวลีคือวลีที่มีคำกริยาเป็นหลัก และมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับนามวลีและคุณศัพท์วลี เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของวลีในภาษาจีนปัจจุบัน ถือเป็นกริยาหลักในกริยาวลีภาษาจีน ข้างหน้ามักจะมีส่วนขยายและขอบเขตที่กำหนด ข้างหลังมักจะมีส่วนเสริมและการอธิบาย และในบริบทต่างๆ ยังสามารถตามด้วยกรรมได้

Zhang Bin (2010) กล่าวว่า หน้าของกริยาวลีจะเหมือนกับคำกริยา ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยค ในบางครั้งยังสามารถเป็นกรรมของประธานได้อีกด้วย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกริยาวลีในภาษาไทยและภาษาจีน

นววรรณ พันธุมธา (2510) ศึกษาโครงสร้างของหน่วยแก่นของกริยาวลี โดยข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจากผู้วิจัยและการสนทนาจากบุคคลต่างๆซึ่งพูดภาษากรุงเทพฯ พบว่าหน่วยแก่นจะต้องประกอบด้วยคำกริยาเสมอ และอาจจะประกอบด้วยคำหน้ากริยา คำหลังกริยา หรือคำเชื่อมกริยาด้วยก็ได้

Lin Jie Ye (2008) ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างคำขยายและคำหลักของภาษาจีนและภาษาไทย แนะนำองค์ประกอบ รวมถึงระบบโครงสร้างของทั้งสองภาษา เน้นประเด็นสำคัญของโครงสร้างเปรียบเทียบข้อที่เหมือนและแตกต่างของโครงสร้างทั้งสองภาษา สรุปและเสนอแนะแนวทางในการนำผลการศึกษาไปใช้ในการเรียนภาษาจีนที่มักจะผิดพลาดของนักเรียนไทย

Zhu Ya Hui (2009) ศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ที่ละกริยาวลีในภาษาจีน ศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการผสมผสานกันของลักษณะประโยคและความหมายในภาษา ทั้งพัฒนาและเสนอแนะทฤษฎีการแก้ไขที่ตามด้วย “กาล”

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยโดยวิธีการศึกษาเอกสาร ตำรา (Documentary Research) ศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ และนำเสนอรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์เปรียบเทียบ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ ประกอบด้วยเอกสารต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ได้แก่ ตำราวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ จากระบบฐานข้อมูลต่างๆทั้งในและต่างประเทศ
2. วิเคราะห์เนื้อหาโครงสร้างของกริยาวลีแบบ “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีนและภาษาไทย เปรียบเทียบโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน เหมือนกันและแตกต่างกันของกริยาวลีทั้งสองภาษา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย โครงสร้างการใช้คำวิเศษณ์ในภาษาไทยบางส่วนมีความคล้ายคลึงหรือเหมือนกับภาษาจีน และมีบางส่วนที่แตกต่างกัน ส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน เช่น

1. โครงสร้างการใช้คำวิเศษณ์ที่เหมือนกันของภาษาจีนและภาษาไทยที่ใช้บ่อย คือ (几乎 เกือบจะ/แทบจะ) (曾, 曾经 เคย) (幸亏เคราะห์ดีที่) (刚, 刚刚, 才 เพิ่งจะ) (只, 仅仅, 单 เพียง) (只是, 单单 เพียงแต่/แค่เพียง/เพียงแต่/แต่เพียง) (从来, 向来 แต่ไหนแต่ไร) (一向 แต่ไหนแต่ไรมา/ช่วงเวลาที่ผ่านมา) (简直 แทบจะ) (幸而 โชคดีที่) (尤其 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง) (终于 ในที่สุด) (只好 ก็เลยต้อง, ได้

แต่) (不, 没, 没有, 未, 莫 ไม่) (不會 ไม่เคย) (没有 ไม่ได้) (不用, 甭, 不必 ไม่จำเป็น/ไม่จำเป็นต้อง) (就 ก็) (就要 ก็จะ) (大肆 กำเริบเลิ่บสาน) (在, 正在 กำลัง) (将要 กำลังจะ) (渐渐 ค่อยๆ) (将 จะ) (必, 必须 จะต้อง/จำเป็นต้อง) (才 จึงจะ/ถึงจะ) (早晚 ซ้ำเร็ว) (何必 ทำไมต้อง) (可 น่า) (大约, 大概 ประมาณ/ราวๆ/คงจะ) (难怪 มิน่า) (还 ยัง) (反正 ถึงอย่างไร/ยังไง/จะ) (尚未 ยังไม่) (仍然, 依然, 还是 ยังคง) (共 รวม) (总共 รวมทั้งหมด) (别, 莫, 勿 อย่า) (也許 บางที, คงจะ, อาจจะ) (* 光 เอาแต่/มีวแต่) (* 究竟 แท้จริงแล้ว) (* 始终 ตลอดมา) (* 忽然 ทันใดนั้น) (* 往往, 常常 มักจะ) (* 赶紧, 连忙 รีบ) (* 都, 全, 统统, 一概, 一律 ล้วน/ล้วนแต่) เช่น

刚刚 学 เพิ่งจะเรียน

仅仅 说 เพียงแค่พูด

也许 生病 อาจจะ ไม่สบาย

将要 结婚 กำลังจะแต่งงาน

何必 相信 ทำไมต้องเชื่อ

仍然 生气 ยังคง โกรธ

2. โครงสร้างการใช้คำวิเศษณ์ที่ไม่เหมือนกันของภาษาจีนและภาษาไทย โดยคำเหล่านี้ในภาษาจีนจะวางไว้ข้างหน้าส่วนหลัก ส่วนภาษาไทยจะวางไว้ข้างหลังส่วนหลัก ที่พบบ่อยคือ (过于, 太 เกินไป) (难道 หรือว่า/เชียวหรือ) (绝对 เด็ดขาด) (偶尔 เป็นบางครั้ง/เป็นครั้งคราว) (格外 เป็นพิเศษ) (竟然 เลยจริงๆ) (非常, 挺, 十分, 太 เหลือเกิน) (偏偏 แต่ทำเดี๋ยวนั้น) (准, 一定 แน่แน่นอน) (特意 โดยเฉพาะเจาะจง) (是否 ใช่หรือไม่/หรือเปล่า) (重新, 再 ใหม่/อีกครั้ง) (索性 ไปเลย) (未免 ไปเสียจริงๆ) (有点儿, 未免 ไปหน่อย) (再三 ครั้งแล้วครั้งเล่า) (果然 จริงอย่างที่คาด) (的确 จริงๆ/อย่างแท้จริง) (亲自 ด้วยตนเอง) (永 ตลอดกาล) (肆意 ตามอำเภอใจ) (马上, 立即, 立刻, 顿时 ทันที) (四处 ทั่วทุกหนทุกแห่ง) (岂, 何尝 ที่ไหนกัน) (处处 ทุกที่) (到处, 随处 ทุกหนทุกแห่ง) (一齐 พร้อมกัน) (更, 更加, 越, 越发 ยิ่ง) (很 มาก) (稍, 稍稍, 稍微, 略微 เล็กน้อย/เล็กน้อย) (顶 สุด) (屡次 หลายครั้ง) (居然 อย่างเกินความคาดหมาย) (悄悄, 暗暗 อย่างเงียบๆ) (公然 อย่างโจ่งแจ้ง) (极, 极其 อย่างยิ่ง) (* 连忙 โดยเร็ว) (* 究竟 กันแน่) (* 都, 全, 统统, 一概, 一律 ทั้งสิ้น/ทั้งหมด/ทั้งนั้น) (* 忽然 ทันที/ทันใด/ในทันใด) (* 最 ที่สุด) (* 常, 常常, 时常, 时时, 经常, 往往 บ่อยๆ/เสมอ) (* 始终 มาโดยตลอด) (* 光 อย่างเดียว) เช่น

非常 疼 เจ็บเหลือเกิน

一定 喜欢 ชอบแน่นอน

重新 买 ซื้อใหม่

一齐 读 อ่านพร้อมกัน

最 害怕 กลัวที่สุด

亲自 写 เขียนด้วยตนเอง

3. คำวิเศษณ์บางส่วนในภาษาไทยนอกจากจะสามารถวางไว้ข้างหน้าส่วนหลักแล้ว ยังสามารถวางไว้ข้างหลังส่วนหลักได้ด้วย และแม่ตำแหน่งของคำจะอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลังส่วนหลัก ความหมายและระดับของ

คำก็ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งลักษณะโครงสร้างการใช้แบบนี้ไม่ปรากฏในภาษาจีน ที่พบบ่อยคือ (โคตร 格外) (ทันใด/ฉับพลัน 猛然) (พอดี 正好, 恰恰) (ชัดๆ 明明) (*ที่สุด) เช่น

โคตรอิม/อิมโคตร 格外饱

ทันใดฝนตก/ฝนตกทันใด 猛然下雨

พอดีทำเสร็จ/ทำเสร็จพอดี 正好做完

สุดหิว/หิวสุด 最饿

4. คำวิเศษณ์บางส่วนในภาษาไทยมีโครงสร้างการใช้เป็นแบบวางคำวิเศษณ์ไว้ทั้งข้างหน้าและข้างหลังส่วนขยาย โดยส่วนหลักจะอยู่ตรงกลาง โครงสร้างชนิดนี้ในส่วนของความหมายของคำที่เหมือนกันนั้น ภาษาจีนและภาษาไทยมีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน โครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน ที่พบบ่อยคือ (已经...了 ได้...แล้ว) (如果...的话 ถ้า...ละก็) (*只是...而已 แค่...เท่านั้น) เช่น

已经吃了 ได้ กิน แล้ว

只是说而已 แค่ พูด เท่านั้น

โครงสร้างที่ต่างกันในส่วนของความหมายของคำที่เหมือนกัน ภาษาไทยมีโครงสร้างการใช้เป็นแบบวางคำวิเศษณ์ไว้ทั้งข้างหน้าและข้างหลังส่วนขยาย ส่วนหลักจะอยู่ตรงกลาง ส่วนภาษาจีนจะใช้คำวิเศษณ์เพียงคำเดียววางไว้หน้าส่วนหลัก ที่พบบ่อยคือ (正 กำลัง...อยู่) (必定 จะต้อง...แน่นอน) (不妨 ลอง...ก็ได้) (反倒 กลับ...เสียด้วยซ้ำไป) (*常常, 经常, 总是 มักจะ...เสมอ/มักจะ...บ่อยๆ) เช่น

จะต้อง รู้ อย่างแน่นอน 必定知道

ลอง ทำ ก็ได้ 不妨做

จากตัวอย่างข้างต้น คำในภาษาจีนที่มีเครื่องหมาย “*” อยู่ด้านหน้านั้น คำในภาษาไทยสามารถใช้ในความหมายที่เป็นสองโครงสร้างการใช้ คือเป็นโครงสร้างที่วางอยู่หน้าส่วนหลักก็ได้ อยู่หลังส่วนหลักก็ได้ และทั้งสองโครงสร้างความหมายจะคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เช่น

มั่วแต่เล่น / เล่นอย่างเดียว 光玩

ล้วนตาย / ตายทั้งหมด 都死

รีบนั่ง / นั่งโดยเร็ว 连忙坐

มักจะป่วย / ป่วยบ่อยๆ 总是生病

ส่วนขยายกริยา-คำหลักวลี (状中短语)

1. ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของขยายกริยา (充当状语的成分)

1.1 วิเศษณ์วลี คุณศัพท์วลีและบุพบทวลีในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาได้เช่นเดียวกัน ที่แตกต่างกันคือส่วนขยายกริยาในภาษาจีนจะวางไว้ข้างหน้าส่วนหลัก มีโครงสร้างเป็น “ส่วนขยายกริยา+ส่วนหลัก” ส่วนภาษาไทยนั้นส่วนขยายกริยาที่เป็นคำคุณศัพท์และคำบุพบทจะวางไว้ข้างหลังส่วนหลัก มีเพียงคำวิเศษณ์ที่บางส่วนสามารถวางไว้ข้างหน้าและบางส่วนสามารถวางไว้ข้างหลัง เช่น

คำคุณศัพท์ทำหน้าที่ขยายกริยา	<u>轻放</u> วางเบา	<u>默默地</u> 坐下 นั่งลงอย่างเงียบ ๆ
คำบุพบททำหน้าที่ขยายกริยา	<u>从曼谷来</u> มาจากกรุงเทพฯ	<u>向着北方</u> 默哀 ไว้อาลัยไปทางทิศเหนือ
คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายกริยา	<u>最疼</u> เจ็บสุด / สุดเจ็บ	<u>格外</u> 害怕 โศครกลัว / กลัวโศคร

1.2 กริยาวลีในภาษาจีนบางครั้งก็สามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาได้ ซึ่งโดยส่วนมากจะส่วนขยายกริยาชนิดนี้จะตามด้วยคำว่า“地”ในภาษาไทยมีความหมายว่า “อย่าง / ด้วยความ” ซึ่งกริยาวลีในภาษาไทยนั้นก็สามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาได้เช่นเดียวกับภาษาจีน แต่ที่แตกต่างกันคือตำแหน่งของการวางคำที่ไม่เหมือนกัน ส่วนขยายกริยาในภาษาจีนจะวางไว้ข้างหน้าส่วนหลัก ส่วนขยายกริยาในภาษาไทยจะวางไว้ข้างหลังส่วนหลัก โดยมี “地” (อย่าง / ด้วย / ด้วยความ) เชื่อมอยู่ตรงกลางระหว่างส่วนขยายและส่วนหลัก และในบางสถานการณ์ภาษาไทยก็สามารถละคำ “อย่าง / ด้วย / ด้วยความ” ได้ด้วย เช่น

举止大方地说 พูดด้วย อิริยาบถ สง่าผ่าเผย 面对面地谈 พูดกัน ตัว ต่อ ตัว

1.3 ลักษณะนามวลีและคำนามบางส่วนในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาได้เช่นเดียวกัน โครงสร้าง “คำบอกจำนวน+ลักษณะนามบอกอาการ” ในลักษณะนามวลีสามารถทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาได้ คำนามที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยามักเป็นนามแสดงเวลาหรือสถานที่ เช่น

一口吃完 กินหมดคำเดียว 后天见 เจอกันมะรืนนี้ 屋里谈คุยกันในห้อง

2. ความสัมพันธ์ทางความหมายของส่วนขยายกริยาและส่วนหลัก (状语和中心语的意义联系)

- 2.1 แสดงถึงเวลาหรือสถานที่ เช่น 晚上见 เจอกันตอนเย็น 从清迈来 มาจากเชียงใหม่
- 2.2 แสดงถึงสภาพหรือเหตุการณ์ เช่น 亲自来 มาด้วยตนเอง 慢慢写 เขียนช้า ๆ
- 2.3 แสดงถึงระดับหรือขอบเขต เช่น 非常同意 เห็นด้วยอย่างยิ่ง 全部完成 เสร็จสิ้นทั้งหมด
- 2.4 แสดงถึงการยืนยันหรือการปฏิเสธ เช่น 一定去 ไปแน่นอน 不说 ไม่พูด¹
- 2.5 แสดงถึงเป้าหมาย เช่น 比我疼 เจ็บกว่าฉัน 为人民服务 บริการ/รับใช้ประชาชน

หน้าที่ของกริยาวลีที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย”

หน้าที่ของกริยาวลีที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะหน้าที่ในประโยคเท่านั้น ซึ่งกริยาวลีชนิดนี้ในภาษาจีนและภาษาไทยสามารถทำหน้าที่เป็นประธาน ภาคแสดง กรรม ส่วนขยายนามหรือสรรพนาม ส่วนขยายกริยาและส่วนเสริมในประโยคได้

¹ แสดงความปฏิเสธ โครงสร้างในภาษาไทยจะเหมือนกับภาษาจีน คือ ส่วนขยาย+ส่วนหลัก

1. ทำหน้าที่เป็นประธานในประโยค แสดงถึงเรื่องราวหนึ่งๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมักปรากฏในประโยคตัดสินชี้ขาดหรือวินิจฉัย เช่น

不回去是不对的。

ไม่กลับไป เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง

好好休息是很重要的。

พักผ่อนให้เต็มที่/พักผ่อนให้สบาย คือสิ่งสำคัญ

จากตัวอย่าง โดยปกติแล้วในภาษาไทย กริยาที่ทำหน้าที่เป็นนามหรือประธานของประโยคมักจะเติมคำว่า “การ” ไว้ข้างหน้า จากตัวอย่างข้างต้นสามารถใช้เป็น “การไม่กลับไป” และ “การพักผ่อนให้เต็มที่/การพักผ่อนให้สบาย” ได้ ซึ่งในภาษาจีนจะไม่มีการใช้ในลักษณะนี้

2. ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงในประโยค ภาษาจีนและภาษาไทยมีโครงสร้างพื้นฐานเหมือนกันคือ “ภาคประธาน+ภาคแสดง” แต่หากในวลีมีส่วนขยายแล้ว ส่วนขยายในภาษาจีนจะอยู่หน้าส่วนหลัก มีโครงสร้างเป็น “ส่วนขยาย+ส่วนหลัก” ส่วนขยายในภาษาไทยจะอยู่หลังส่วนหลัก มีโครงสร้างเป็น “ส่วนหลัก+ส่วนขยาย” เช่น

这条路不好走。ถนนเส้นนี้ไปไม่สะดวก 他气呼呼地走了。เขาเดินไปอย่างโกรธปุดๆ

3. ทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยค เป็นกริยาที่แสดงถึงปณิธาน ความมุ่งหวัง อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ของบุคคล เป็นต้น เช่น

我觉得非常兴奋。

ฉันรู้สึก ตื่นเต้น อย่างยิ่ง

我们打算从昆明出发。

พวกเราตัดสินใจ ออกเดินทาง จากคุนหมิง

4. ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายนามหรือสรรพนามในประโยค กริยาวลีที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีน เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายนามหรือสรรพนามในประโยค ข้างหลังจะต้องตามด้วยคำช่วยโครงสร้าง “的” มีโครงสร้างเป็น “ส่วนขยาย+的+นาม/สรรพนาม+ภาคแสดง” ส่วนภาษาไทยจะต่างจากภาษาจีนคือส่วนขยายนามหรือสรรพนามจะวางอยู่ข้างหลังนามหรือสรรพนาม โดยมีคำว่า “ที่” เชื่อมอยู่ตรงกลาง มีโครงสร้างเป็น “นาม/สรรพนาม+ที่+ส่วนขยาย+ภาคแสดง” เช่น

他是很听话的孩子。เขาเป็นเด็ก ที่เชื่อฟัง มาก

从口袋里掏出来的钱都是假的。เงิน ที่ ล้วงออกมา จาก ในกระเป๋า ล้วนเป็นเงินปลอม

5. ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาในประโยค โดยทั่วไปแสดงถึงระดับ การปฏิเสธ เหตุการณ์หรือสภาพของประธาน กริยาวลีที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ในภาษาจีน เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาในประโยค ข้างหลังจะต้องตามด้วยคำช่วยโครงสร้าง “地” มีโครงสร้างเป็น “ประธาน+ส่วนขยาย+地+กริยา(+

นาม)” ส่วนภาษาไทยมีโครงสร้างต่างจากภาษาจีนคือส่วนขยายกริยาจะวางอยู่ข้างหลังกริยา โดยมีคำว่า “อย่าง/ด้วยความ” เชื่อมอยู่ตรงกลาง มีโครงสร้างเป็น “ประธาน+กริยา(+นาม)+อย่าง/ด้วยความ+ส่วนขยาย” เช่น

他非常兴奋地回家去。เขากลับบ้านไป ด้วยความ ตื่นเต้น อย่างยิ่ง

他不怎么情愿地接待我。เขาดื้อรับฉัน อย่าง ไม่ค่อย เต็มใจ²

6. ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมในประโยค ในภาษาจีนและภาษาไทยเมื่อกริยาลิที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมในประโยค ข้างหน้าส่วนเสริมจะต้องตามด้วยคำช่วยโครงสร้าง “得” ภาษาไทยคือ “จน/ได้” มีโครงสร้างเหมือนกันคือ “ประธาน+กริยา+得(จน/ได้)+ส่วนเสริม” เช่น

他怕得不敢说话。เขากลัว จน ไม่ กล้า พูด

他被逗得哈哈地笑。เขาถูกล้อ จน หัวเราะฮา ๆ

การใช้ “ของ/ที่” ในกริยาลิที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย”

งานวิจัยนี้กล่าวเฉพาะส่วนขยาย-ส่วนหลักของวลีที่ประกอบด้วยคำกริยาทำหน้าที่เป็นส่วนหลักเท่านั้น ในภาษาจีนมีบางโครงสร้างที่เป็น “นาม+กริยา” ส่วนหลักไม่ใช่คำนาม มีหรือไม่มี “的 (ที่/ของ)” ล้วนมีผลต่อความแตกต่างทั้งสิ้น หากโครงสร้าง “นาม+กริยา” ในภาษาจีนแสดงถึงโครงสร้างแบบ ประธาน-ภาคแสดง ภาษาไทยก็จะเหมือนกับภาษาจีนคือ “นาม+กริยา” แสดงถึงประธาน-ภาคแสดง แต่หากโครงสร้าง “นาม+กริยา” ในภาษาจีนแสดงถึงโครงสร้าง “ส่วนขยาย+ส่วนหลัก” และตรงกลางไม่มี “的 (ที่/ของ)” ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างกลับกันเป็น “กริยา+นาม” แต่ความหมายทางไวยากรณ์เหมือนกัน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจผิดได้ง่ายว่าเป็นโครงสร้างแบบ “ภาคแสดง+กรรม” แต่เมื่อโครงสร้าง “นาม+กริยา” ในภาษาจีนมี “的 (ที่/ของ)” ในภาษาไทยก็จะไม่ก่อให้เกิดความหมายหลายนัยหรือความผิดพลาด นอกจากนี้ในภาษาไทยหากมีคำว่า “ที่/ของ(的)” แล้ว ข้างหน้าคำกริยาจะมีคำว่า “การ” อยู่ด้วย และสามารถละ “ของ” ได้ เช่น

资料 查找 ค้นหา ข้อมูล (จีน ส่วนขยาย-ส่วนหลัก / ไทย ภาคแสดง-กรรม)

资料的 查找 การค้นหา (ของ) ข้อมูล (จีน ส่วนขยาย-ส่วนหลัก / ไทย ส่วนหลัก-ส่วนขยาย)

合同 签订 ลงนาม สัญญา (จีน ส่วนขยาย-ส่วนหลัก / ไทย ภาคแสดง-กรรม)

合同的 签订 การลงนาม (ของ) สัญญา (จีน ส่วนขยาย-ส่วนหลัก / ไทย ส่วนหลัก-ส่วนขยาย)

² แสดงความปฏิเสธ โครงสร้างในภาษาไทยจะเหมือนกับภาษาจีน คือ ส่วนขยาย+ส่วนหลัก

จากตัวอย่างจะเห็นว่า การใช้“的 (ที่/ของ)” นั้นแสดงความสัมพันธ์ของส่วนขยาย-ส่วนหลักในภาษาจีน และส่วนหลัก-ส่วนขยายในภาษาไทย ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ของ “ภาคแสดง-กรรม”

การใช้ “地 ‘อย่าง/ด้วยความ’” ในกริยาลีที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย”

1. ส่วนกริยาที่มีลักษณะแสดงความจำกัดในภาษาจีนและภาษาไทยส่วนมากจะไม่ตามด้วย “地 (อย่าง/ด้วยความ)” เหมือนกัน นอกจากนี้รูปแบบการขยายของโครงสร้างในวลีก็มีความแตกต่างกันบ้าง เช่น

แสดงเวลา	第三天我起得很晚。	วันที่สาม ฉันตื่นสาย
แสดงสถานที่	从口袋里掏出一些钱。	ล้วงเงินจำนวนหนึ่ง จากในกระเป๋า
แสดงเป้าหมาย	为去英国来回奔走。	วิ่งเดินไปมา เพื่อไปอังกฤษ
แสดงความสอดคล้อง	他跟朋友打篮球去了。	เขาไปเล่นบาสเกตบอล กับเพื่อน แล้ว
แสดงน้ำเสียง	你的确很健谈。	คุณพูดเก่งมาก จริง ๆ
แสดงความเกี่ยวเนื่อง	当他六岁就死了爸妈。	ตอนเขาหกขวบ ก็ เสียพ่อแม่แล้ว
แสดงระดับ	这道题有点儿简单。	ปัญหานี้ง่าย ไปหน่อย
แสดงขอบเขต	我们二班同学都回去了。	เพื่อนห้องสองเรา ล้วน กลับไปแล้ว
แสดงการทำซ้ำ	他把话又说了一遍。	เขาพูด อีก แล้วหนึ่งรอบ

เมื่อต้องการเน้นย้ำเป็นพิเศษ คำวิเศษณ์พยางค์คู่ในภาษาจีนจึงจะสามารถตามด้วย “地” ได้ ส่วนในภาษาไทยสามารถตามหรือไม่ตามด้วย “อย่าง” ได้ทั้งสิ้น(ไม่ปรากฏว่าใช้ “ด้วยความ”) และมีโครงสร้างต่างกับภาษาจีน เช่น 非常 (地) 愿意 ยินยอม (อย่าง) เหลือเกิน 极端 (地) 喜欢 ชอบ (อย่าง) สุดขีด

2. ส่วนขยายกริยาที่แสดงการกระทำในภาษาจีน โดยปกติแล้วจะตามด้วย “地” ในภาษาไทยก็เช่นเดียวกัน คือมี “อย่าง/ด้วยความ” อยู่ด้วย แต่โครงสร้างจะต่างกับภาษาจีน โครงสร้างของภาษาจีนคือ “ส่วนขยายกริยา+地+การกระทำ” โครงสร้างของภาษาไทยคือ “การกระทำ+อย่าง/ด้วยความ+ส่วนขยายกริยา” เช่น

得意地说 พูด อย่าง ภูมิใจ 静静地等待 รอคอย อย่าง เงียบ ๆ 吃惊地问 ถาม อย่าง ตกใจ

3. คำคุณศัพท์พยางค์เดียว คำคุณศัพท์สองพยางค์และลักษณนามวลีในภาษาจีนโดยทั่วไปจะไม่ตามด้วย “地” ในภาษาไทยเหมือนกับภาษาจีนคือคำคุณศัพท์พยางค์เดียว (ซึ่งในภาษาไทยจัดอยู่ในคำวิเศษณ์) โดยทั่วไปก็จะไม่มีคำว่า “อย่าง” หรือ “ด้วย” ส่วนคำคุณศัพท์สองพยางค์ในภาษาไทยจะมีหรือไม่มีคำว่า “อย่าง” หรือ “ด้วย” ก็ได้ แต่ลักษณนามวลีในภาษาไทยโดยทั่วไปจะต้องประกอบด้วยคำว่า “อย่าง” หรือ “ด้วย” ซึ่งต่างจากภาษาจีน เช่น

พยางค์เดียว	快走	รีบ เดิน
สองพยางค์	仔细看	ดู (อย่าง) ละเอียด
ลักษณนามวลี	一把把他抓住	จับเขาไว้ ด้วย มือเดียว

4. คำกริยาสองพยางค์จำนวนหนึ่งและคำวิเศษณ์จำนวนหนึ่ง รูปแบบการซ้ำคำคุณศัพท์ การซ้ำลักษณนามวลี คำเลียนเสียงสองพยางค์และหลายพยางค์ ในภาษาจีนล้วนตามหรือไม่ตามด้วย “地” ได้ทั้งสิ้น ส่วนในภาษาไทยที่เหมือนกับภาษาจีนคือจะมีหรือไม่มีคำว่า “อย่าง/ด้วย” อยู่ด้วยก็ได้ นั่นคือรูปแบบการซ้ำคำคุณศัพท์ที่คำเลียนเสียงสองพยางค์และหลายพยางค์ ต่างกันเพียงโครงสร้างตำแหน่งคำ และที่แตกต่างจากภาษาจีนคือการซ้ำลักษณนามวลี คำเลียนเสียงสองพยางค์และหลายพยางค์ในภาษาไทยจะไม่สามารถมีคำว่า “อย่าง/ด้วยความ” ตามได้ และโครงสร้างตำแหน่งคำก็ต่างกัน เช่น

轻轻 (地) 把窗户关上	ปิดหน้าต่าง (อย่าง) เบา ๆ
暗暗 (地) 生气	โกรธ (อย่าง) เงียบ ๆ
渐渐 (地) 降低	ลดลง (อย่าง) ค่อย ๆ / ค่อยๆลดลง
一遍一遍 (地) 教他们	สอน พวกเขา ทีละรอบทีละรอบ
哈哈 (地) 笑了	หัวเราะ ฮ่า ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบ พบว่าโครงสร้างวลีที่ประกอบด้วย “ส่วนหลัก-ส่วนขยาย” ของกริยาวลีในภาษาจีนและภาษาไทยมีการใช้โครงสร้างทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน วลีที่ประกอบด้วยส่วนหลัก-ส่วนขยายนี้ทั้งในภาษาจีนและภาษาไทยจะประกอบไปด้วยสองส่วนคือ ส่วนที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหลักและส่วนที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย

โครงสร้างที่เหมือนกันของภาษาจีนและภาษาไทยคือส่วนขยายวางอยู่หน้าส่วนหลัก (ส่วนขยาย+ส่วนหลัก) ส่วนโครงสร้างที่แตกต่างกันคือ ในภาษาไทยกริยานิพนธ์นี้ส่วนหลักบางคำจะวางอยู่หน้าส่วนขยาย (ส่วนหลัก+ส่วนขยาย) ซึ่งภาษาจีนจะไม่มีโครงสร้างแบบนี้ โครงสร้างส่วนหลักส่วนขยายวลีของภาษาจีนและภาษาไทยมีความสัมพันธ์ของส่วนขยายและส่วนที่ถูกขยายคือ

แสดงความสัมพันธ์ของลักษณะสิ่งของ การแสดงการเป็นเจ้าของ การแสดงปริมาณ ซึ่งการแสดงความสัมพันธ์ลักษณะข้างต้นนี้จะทำหน้าที่เป็นส่วนขยายนาม นอกจากนี้ยังแสดงความสัมพันธ์ของ

รูปแบบ ลักษณะและระดับ ซึ่งในลักษณะนี้โครงสร้างของภาษาจีนและภาษาไทยล้วนเป็นโครงสร้างแบบ “ส่วนขยาย+ส่วนหลัก” ลักษณะการขยายแบบนี้แสดงถึงวิเศษณ์ที่บ่งบอกระดับ ขอบเขต เวลา ระดับความถี่ ความแน่นอน การปฏิเสธ จิตใจ รูปแบบ สถานที่ และน้ำเสียง คำวิเศษณ์เหล่านี้ในภาษาจีนและภาษาไทย ล้วนมีโครงสร้างทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

ด้วยความที่กริยาวิเศษณ์ของภาษาทั้งสองที่มีทั้งความเหมือนและความต่างนี้เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนไทยที่เรียนภาษาจีนและคนจีนที่เรียนภาษาไทยเกิดความสับสนในการเรียนและใช้ภาษาของอีกฝ่าย ฉะนั้นการเข้าใจข้อที่เหมือนและแตกต่างของโครงสร้างของภาษาทั้งสองอย่างชัดเจนนั้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียนอยู่ได้รวดเร็วและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ฉะนั้นจากผลการวิจัยของสองภาษาทั้งในส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกันนั้น จะเกิดประโยชน์ต่อชาวจีนที่เรียนภาษาไทยและชาวไทยที่เรียนภาษาจีนในการนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเป็นข้อมูลเอกสารสำคัญอย่างหนึ่งต่อการศึกษาค้นคว้าด้านภาษาจีน ภาษาไทยและการศึกษาภาษาเปรียบเทียบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิชากริยาวิเศษณ์อื่นๆ ของภาษาไทยและภาษาจีนเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นโครงสร้างที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันได้เด่นชัดยิ่งขึ้น
2. ควรมีการนำผลการศึกษานี้ไปพัฒนาต่อยอดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาจีนของคนไทย หรือแม้แต่วิชาการศึกษารูปแบบอื่นของคนจีน เช่น การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปหรือเอกสารตำราเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งในการใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า

เอกสารอ้างอิง

- กำชัย ทองหล่อ. (2553). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ:บำรุงสาสน์.
- นววรรณ พันธุเมธา. (2510). โครงสร้างของหน่วยแก่นของกริยาวิเศษณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิศยา กาญจนวรรณ. (2554). การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5) .มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ. (2554). ทฤษฎีไวยากรณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์เอเอสพี.

Li Pu Ying (李谱英), (1987). 《动词短语的结构和功能》 (哲学社会科学版). 第一期. 广西师范大学学报.

Lin Jie Ya (林浩业), (2008). “现代汉、泰语偏正结构对比研究”. 硕士论文, 广西大学.

Liu Dab Qing (刘丹青), (2008). 《语法调查研究手册》. 上海. 上海教育出版社.

Pei Xiao Rui (裴晓睿), (2001). 《泰语语法新编》. 北京. 北京大学出版社.

Zhang Bin (张斌), (2010). 《现代汉语描写语法》. 北京. 商务印书馆.

Zhu De Xi (朱德熙), (1983). 《语法讲义》. 北京. 商务印书馆.

Zhu Ya Hui (朱亚辉), (2008). “动词短语省略的生成语法研究”. 硕士论文. 中南大学.

马博士教育 : <http://xueke.maboshi.net/hy/hyyf/index.html>

中国华文教育网 : <http://live.hwjyw.com/courseview.jspa?indexid=203>

